

T.C. MİLLÎ
HAKKARİYİ DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı 23308
Tarih 02.01.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 02.01.2023

Meriç DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Sürt Milletvekili

Bilindiği üzere Abdullah Öcalan ve Yüksek Güvenlikli İmralı Cezaevi'nde kalan diğer mahpuslar yasal avukat görüş hakkını kullanamamaktadırlar. 2011 yılından itibaren avukat görüşüne getirilen kısıtlamaların ardından çözüm süreci çerçevesinde gerçekleştirilen görüşmelerin de 2015 yılında son bulmasıyla uzun süreli bir tecrit dönemi başlamıştır.

Bunun haricinde ise İmralı Cezaevi'nde kalmakta olan mahpuslar aileleri ile haftalık telefonda görüş hakkı, mektuplaşma hakkı, ziyaret hakkı başta olmak üzere aralarında sohbet hakkı, cezaevinde başkaca kitap ve sair yasal haklarından da yararlanamamaktadırlar. Kişinin özel ve aile hayatı gibi haberleşme hakkına da saygı gösterilmesini isteme hakkı, 5275 sayılı yasanın 25. Maddesinde, Anayasa'nın 22'nci maddesinde, AİHS'nin 8'inci maddesinde ve Türkiye'nin taraf olduğu birçok uluslararası sözleşmede koruma altına alındığına vurgu yapılan raporda "Hukuksal mevzuatta düzenlenmesine rağmen ziyaret hakları ellerinden alınan Müvekkillerin telefon, mektup ve faks ile iletişim kurma hakları da engellenmeye devam edilmektedir.

Mevcut durum AİHS 6. maddesindeki adil yargılanma hakkının da ihlali anlamına gelmektedir. Zira Abdullah Öcalan'ın düzenli olarak takip edilmesi gereken hukuki süreçleri ile disiplin yargılamalarının sürdürüğünden avukat görüşüne izin verilmemesi adil yargılanma hakkının açık ihlalidir.

Yine uluslararası sözleşmelerde yer alan "Bütün mahpuslar avukatlarıyla görüşme hakkına sahiptir ve cezaevi yetkilileri mahpuslara avukatlarıyla görüşmeleri için uygun olanakları sağlamalıdır" hükmü ihlal edilmekte, ayrıca yasalarda yer alan 15 günde bir kez ve on dakika ailesi ile telefonla görüşme yapma hakkı da uygulanmamaktadır. Üstelik İmralı Cezaevi'nde

kalan mahpuslar, tecrit sebebiyle yaşadıkları hukuksuz duruma ilişkin olarak herhangi bir başvuru mekanizmasını da kullanamamaktadırlar.

Diğer yandan Adalet Bakanlığına İmralı Cezaevi'nde görüş hakkına ilişkin yapılan kaç başvurunun reddedildiğine ilişkin sorular yanıtsız bırakıldığı gibi avukatların görüş taleplerinin neden reddedildiği hususu da muğlaklığını korumaktadır.

Abdullah Öcalan son 11 yılda yalnızca 5 avukat görüşü yapabilmıştır. İmralı Yüksek Güvenlikli Cezaevine 2015 yılının mart ayında nakledilen Hayri Konar, Hamili Yıldırım ve Veysi Aktaş ise bugüne kadar hiçbir şekilde avukat görüşü yapamamıştır. Abdullah Öcalan son 8 yılda yalnızca 5 aile görüşü gerçekleştirebilmişken, İmralı Cezaevinde nakledilen mahpuslardan Hayri Konar ve Veysi Aktaş İmralı'da bulunduğu süre zarfında İmralı'da bulundukları süre boyunca 3 aile görüşü gerçekleştirirken Hamili Yıldırım ise yalnızca 2 aile görüşü gerçekleştirebilmiştir. Abdullah Öcalan'ın cezaevinde bulunduğu 23 yılı aşkın müddet zarfında sadece 2 kez telefon görüşmesine olanak tanınmıştır. Mektup ve benzeri haberleşme olanakları ise hiç mümkün kılınmamıştır. 25 Mart 2021'de gerçekleşen ve tamamlanmayan telefon görüşmesinden 7 Eylül 2022 tarihine kadar ise 212 avukat başvurusu; 73 kez de aile ve vasi başvurusu yapılmıştır. Öte yandan HDP Eş Genel Başkanları ile milletvekillerinin yapmış oldukları başvuruya ise henüz yanıt verilmemiştir. 2022 yılı boyunca ise aile, avukat görüşlerine herhangi bir cevap verilmemiştir. Ekim 2022 içinde basına yansıyan 6 aylık avukat görüş yasağı; 2018 yılından bu yana aile görüşlerinin önüne engel olarak konulan 12'nci disiplin cezası olurken verilen disiplin cezalarının gerekçeleri avukatlara bildirilmemiştir. Gerekçeli yanıtların avukatlara itiraz süresi dolduktan sonra verilmiş olması ise dikkat çekici olmuştur.

Yine 10.06.2022'de aralarında kurum temsilcileri ile baro başkanlarının da bulunduğu 29 baroya kayıtlı 775 avukat İmralı F Tipi Cezaevi'ne görüş başvurusu yapmıştır. Daha evvel de 26 Mayıs 2021'de 868 avukatın imzası ile görüş başvurusu olmuştu. Ayrıca dünyanın farklı kıtalarındaki 22 ülkeden 350 avukat, Abdullah Öcalan ve İmralı'daki diğer mahpusları ziyaret etmek için Bakanlığınıza başvuruda bulunmuştur. Başvuruların zımnen reddi üzerine avukatlar tarafından, 25 Mart 2021 tarihinden itibaren müvekkillerinden hiçbir haber alınmadığı, "incommunicado" yani alıkoyma halinin olduğu ayrıntılı donelerle ortaya konulmuştur.

Türkiye'den yapılan başvurular içerisinde AIHM'in ömür boyu hapse ilişkin verdiği ilk kararın, Abdullah Öcalan davasına dair olduğu hususu ise son derece mühimdir. AIHM; 18 Mart 2014 tarihinde Öcalan/Türkiye kararında "serbest kalma ümidi olmadan, hapis cezasının infazının ölünceye kadar devam etmesi, Sözleşme'nin 3. Maddesini ihlal eder" içtihamı doğrultusunda bir karara hükmederek Türkiye'deki infaz hukukunu yakından ilgilendiren bir karar yayınlamıştır. Bu karardan sonra Türkiye'de infaz rejiminde bir gelişme kaydedilmemiştir. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi (AKBK), Türkiye'nin karar karşısında bir adım atmaması gerekçesiyle, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla ilgili "umut hakkını" doğuracak yasal düzenlemeler ve uygulama değişikliklerinin sağlanması için Türkiye'ye dair denetim süreci başlatmıştır. AKBK Türkiye'ye 2022 yılının Eylül ayına kadar "ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası" ile ilgili atacağı adımlara dair bildirim yapması için süre vermişti. Türkiye ise, 14 Ekim 2022'de "umut hakkı" izleme süreci için yeni bir eylem planı sunmuş ise de bazı "suçların"

“istisna” olduğu tekrarlanarak İmralı’daki mahpusların bu inceleme mekanizmasından “muaf” tutulduğu bildirilmiştir.

Bu bağlamda;

1- 27 Temmuz 2011 tarihinden itibaren Abdullah Öcalan’ın avukatları tarafından görüşme için kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvurulardan kaçını hangi gerekçelerle reddedilmiştir? İstatistikî ve kronolojik veriler mevcut mudur? Varsa kamuoyu ile paylaşır mısınız?

2- Yine 18 Haziran 2019 tarihinden itibaren Abdullah Öcalan’ın avukatları tarafından görüşme için kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvurular hangi gerekçelerle reddedilmiştir?

3- 5 Haziran 2019 tarihinden itibaren Abdullah Öcalan’ın kaç aile görüş başvurusu reddedilmiştir?

4- İmralı Cezaevinde kalan Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar ve Veysi Aktaş açısından da görüş yasağı devam etmekte olup, avukatları tarafından yapılan kaç görüş başvurusu reddedilmiştir?

5- Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar ve Veysi Aktaş ile avukatları en son hangi tarihte görüşülmüştür?

6- Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar ve Veysi Aktaş’ın aile ziyaretleri en son hangi tarihte gerçekleşmiştir?

7- CPT raporları doğrultusunda gerekli adımlar neden atılmamaktadır?

8- CPT ile yapılan en sonuncu görüşmede İmralı Cezaevi hakkında konuşuldu mu? Bu görüşmede İmralı Cezaevine ilişkin CPT’ye verilen yanıtlarınız ve bilgiler ne yönde olmuştur?

9- İmralı Cezaevinde uygulanan tecride dair kamuoyuna detaylı bir açıklama yapacak mısınız?

10- İmralı Cezaevinde avukat ve aile görüşlerinin yapılmaması kararını hangi merci vermektedir? Alınan bu kararlar Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?

11- AIHM tarafından verilen 18 Mart 2014 tarihli Öcalan/Türkiye kararı neden uygulanmamıştır?

12- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi (AKBK), Türkiye’nin karar karşısında bir adım atmaması gerekçesiyle, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla ilgili “umut hakkını” doğuracak yasal düzenlemeler ve uygulama değişikliklerinin sağlanması için Türkiye’ye dair denetim süreci başlatmış olup bu süreçte hangi çalışmaların yapılması gündeminizdedir?

13- Türkiye AKBK’nin denetim sürecinde uygulamaların hukuka uygunluğunun sağlanması adına yasal düzenlemeler yapacak mıdır?

14- Türkiye AIHM kararlarına rağmen neden tecritte ısrar etmektedir?

15- Bir kişinin en asgari yasal haklarının dahi kısıtlanmasının izahı nedir?

16- Türkiye denetim sürecinde sorumluluklarını yerine getirmediği takdirde olası yaptırımlar değerlendirilmiş midir?

17- Türkiye denetim süreci müddetince sorumluluklarını yerine getirerek adalete olan güveni yeniden tesis etmeyi amaçlamakta mıdır?